

LEXNOVA NYHETER

Teslas talan mot Transportstyrelsen avvisas – allmän domstol inte behörig

Publicerad
27 MAR 2024

Efter återförvisning från hovrätten gör tingsrätten en helomvändning och beslutar att avvisa Teslas talan i registreringsskyltsmålet där Transportstyrelsen är motpart. Bolagets talan grundar sig på att myndigheten har en skyldighet enligt en förvaltningsrättslig förordning. Av samma förordning framgår att det är Transportstyrelsen som har beslutanderätt.

I slutet av oktober 2023 varslade fackförbundet IF Metall om strejk gentemot elbilstillverkaren Tesla, till följd av att bolaget vägrar att ingå kollektivavtal med sina anställda.

På grund av strejken har bland annat fackförbundet Seko varslat om sympatiåtgärder till stöd för IF Metall. Åtgärderna inleddes den 20 november 2023 och innefattar bland annat en blockad mot utdelning, utlämning och avhämtning av försändelser avseende Teslas samtliga arbetsplatser i Sverige.

Transportstyrelsen, som är skyldig att tillhandahålla registreringsskyltar för fordon i Sverige, har anlitat Aktiebolaget Scandinavian Motorcenter för att tillverka registreringsskyltar. Myndigheten har även anlitat PostNord för att leverera registreringsskyltar från Scandinavian Motorcenter till fordonens ägare.

Till följd av sympatiåtgärderna har PostNord, vars anställda är ansluta till Seco och ST, beslutat att upphöra med att leverera registreringsskyltar från Scandinavian Motorcenter till Teslafordonens ägare.

Tesla har varit i kontakt med Transportstyrelsen angående sympatiåtgärderna. Myndigheten anser att registreringsskyltarna har tillhandahållits Tesla i lagens mening eftersom skyltarna har överlämnats till PostNord, även om Tesla rent fysiskt inte har tillgång till skyltarna. Vidare samtycker myndigheten inte till att Scandinavian Motorcenter - utan inblandning av PostNord - överlämnar registreringsskyltarna direkt till Tesla.

TM Sweden AB, som är en del av Teslakoncernen, har med anledning av sympatiåtgärderna stämt

Transportstyrelsen och yrkat att myndigheten ska förpliktas att tillse att registreringskyltar för Teslabilar kommer i Teslas besittning.

Bolaget har även framställt ett interimistiskt vitesyrkande - alltså utan att Transportstyrelsen ges möjlighet att yttra sig - om säkerhetsåtgärd som gick ut på att Transportstyrelsen skulle samtycka till att Tesla kan hämta registreringskyltar hos Scandinavian Motorcenter i avvaktan på domstolens slutliga prövning.

Till stöd för sin talan anförde Tesla att Transportstyrelsen anförtrotts uppdraget att tillhandahålla registreringskyltar till fordon i Sverige. Eftersom Tesla rent faktiskt inte får några registreringskyltar levererade till sig lever Transportstyrelsen inte upp till sitt uppdrag, vilket strider mot författning.

Norrköpings tingsrätt, som tog ställning till det interimistiska yrkandet, hänvisade till 15 kap. 3 § rättegångsbalken. Av bestämmelsen framgår att domstolen interimistiskt får besluta om en åtgärd om kändan visar sannolika skäl för sitt anspråk.

Domstolen gjorde bedömningen att det av utredningen framgår att Transportstyrelsen, på grund av PostNords agerande, sannolikt inte lever upp till de författningskrav som uppställs avseende leverans av registreringskyltar. Förutsättningarna enligt 15 kap. 3 § rättegångsbalken ansågs därför uppfylla. Yrkat säkerhetsåtgärd skulle därför beviljas. Det skedde interimistiskt utan att Transportstyrelsen fick möjlighet att yttra sig, eftersom det ansågs föreligga fara i dröjsmål.

Transportstyrelsen förpliktades därför att inom sju dagar från delgivning av tingsrättens beslut samtycka till att Tesla kan hämta registreringskyltar för sina fordon. Annars riskerade myndigheten vite om en miljon kronor.

Efter överklagande från Transportstyrelsen beslutade Göta hovrätt att ge prövningstillstånd i målet och valde samtidigt att inhibera tingsrättens beslut om säkerhetsåtgärd.

I hovrätten anförde Transportstyrelsen att myndigheten endast genom PostNord kan tillhandahålla registreringskyltar. Denna ordning syftar till att garantera en säker distribution av registreringskyltar. Tingsrättens beslut innebär att Transportstyrelsen förlorar mandatet att på bästa sätt ordna med leveransfrågan, vilket står i uppenbar strid med lagstiftningens syfte.

Vidare föreligger ingen som helst sabotagerisk eftersom Transportstyrelsen som statlig myndighet vägleds av sakliga och opartiska överväganden. Det har inte heller varit möjligt för tingsrätten att förelägga staten vite på det sätt som gjorts.

Hovrätten inledde med att understryka att frågan som är föremål för prövning är om tingsrätten haft fog för att besluta om interimistisk säkerhetsåtgärd, alltså säkerhetsåtgärd utan att låta Transportstyrelsen yttra sig.

En förutsättning för interimistisk säkerhetsåtgärd är att det föreligger en kvalificerad sabotagerisk. Därutöver krävs att det finns omständigheter som talar för att motparten snabbt kan komma att utnyttja sig av de faktiska möjligheterna att obstruera mot sökandens rätt.

När tingsrätten har meddelat beslut om interimistisk säkerhetsåtgärd ska yrkandet prövas på nytt så snart motparten har yttrat sig. Det får till följd att om motparten överklagar tingsrättens interimistiska beslut så uppstår parallella prövningar - där hovrätten överprövar beslutet samtidigt som tingsrätten omprövar beslutet.

En fråga som då aktualiseras är om hovrätten vid överprövningen endast ska utgå från de omständigheter som var åberopade vid tingsrätten, eller om hovrätten även ska ta hänsyn till det som parterna har anfört i överrätt. Entydig praxis saknas men hovrätten anser att utgångspunkten är att prövningen ska grundas på samtliga omständigheter i målet.

Det sagda utesluter dock inte att det ibland - särskilt i de fall där det saknats tillräckliga förutsättningar för att besluta om en interimistisk säkerhetsåtgärd - är lämpligast att hovrätten upphäver beslutet och att den fortsatta prövningen av säkerhetsåtgärden sker i tingsrätten.

Det som Tesla har presenterat i tingsrätten ger inte stöd för att Transportstyrelsen skulle ha vidtagit sabotageåtgärder om myndigheten getts tillfälle att yttra sig över ansökan, konstaterade hovrätten. Inte heller kan Transportstyrelsen anses redan ha vidtagit sabotageåtgärder genom att följa sina gängse leveransrutiner via PostNord. Med hänsyn till detta ansåg hovrätten att det inte har funnits tillräckliga förutsättningar för tingsrätten att bevilja begäran om interimistisk säkerhetsåtgärd.

Av skäl som framgår ovan är det i det aktuella fallet inte lämpligt att hovrätten prövar om övriga förutsättningar för säkerhetsåtgärden är uppfyllda. Beslutet skulle därför upphävas och den fortsatta prövningen skulle ske i tingsrätten.

Trots detta tillade hovrätten att Teslas anspråk inte grundar sig på ett civilrättsligt förhållande, utan snarast på Transportstyrelsens myndighetsutövning. Hovrätten skrev:

”Det framstår inte som givet att en allmän domstol kan förplikta en förvaltningsmyndighet att fullgöra sina författningsgrundade skyldigheter. Under alla förhållanden är det inte möjligt att, på det sätt som tingsrätten har gjort, förelägga staten eller dess myndigheter vite enligt rättegångsbalken. Detta väcker i sin tur frågan om det, som talan förs, är möjligt att utan vite eller annat påtryckningsmedel åstadkomma ett verkställbart beslut om säkerhetsåtgärd.”

Vid sin förnyade prövning beslutar tingsrätten att avvisa Teslas talan.

Tingsrätten hänvisar till 10 kap. 17 § första stycket 1 rättegångsbalken. Där framgår att tingsrätten inte är behörig att pröva en tvist som ska upptas av en annan myndighet än domstol eller av särskild domstol. Bestämmelsen reglerar allmänna domstolars kompetens i förhållande till bland annat allmänna förvaltningsdomstolars beslutanderätt.

Av lagkommentaren framgår att allmän domstol saknar kompetens så snart det genom ett författningsbemyndigande anförtrotts åt ett förvaltningsrättsligt organ att pröva en viss fråga.

Det framgår av förordningen om fordons registrering och användning att Transportstyrelsen har anförtrotts att pröva frågan om tillhandahållande av registreringsskyltar.

Den fråga som Tesla väckt talan om faller alltså inom ett område där allmän domstol saknar beslutsrätt. I stället är bolaget hänvisat till att få Transportstyrelsens hantering prövad i allmän förvaltningsdomstol.

Talan ska alltså avvisas.

Karl Engstrand

Instans: Tingsrätterna

Rättsområden: [Övrig arbetsrätt](#), [Kollektivavtal](#), [Medbestämmande](#), [Anställning](#), [uppsägning och avskedande](#),

[Blendow Lexnova](#)

Endast för personligt bruk

Sida 3 av 4

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter